

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, f'cica una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterue 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidioceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 92.

Brasiovu, 30/18 Noembre 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Senatulu imperialu.

Earasi bugetulu. Cuventulu, séu mai bine raportulu, informatiunea data de dn. ministru Plener in siedinti'a din 17 a casei deputatiloru imperiului despre starea finantialoru este unu actu publicu, de atata insemnatate, in catu déca s'ar' poté, ar' trebui se 'lu citésca si se 'lu iè in de aprópe bagare de sama toti cetatienii de státu supusi la portarea sarcineloru publice; pentru-ca pre catu timpu cineva nu s'a informatu bine si deplinu despre starea finantialoru imperiului, nu póte, ba nu are dreptu neci de a lauda neci de a osendi si neci de a desvinui starea de facia a lucrurilor, mai in scurtu, unulu cá acela nu e in stare de a 'si forma o judecata drépta, neci de a prevedé, séu incai de a presimti cam ce se póte intempla cu finantiale, cu felurile de contributiuni, prin urmare si cu reformele care se astépta in viitoru. Se voru deschide cele mai interesante desbateri asupr'a bugetului, tóte inse 'si voru lua materia mai alesu din reportulu ministrului de finantia.

Acelu reportu consta din trei parti. Cea dintai se ocupa cu bugetulu anului 1862 memoratu si in cuventulu de tronu, eara a dou'a cu bugetulu preliminaru (pregatitu) pentru 1865. Acestu lucru se intielege asia, ca intru intielesulu constitutionalu parlamentele séu dietele au dreptulu nu numai de a vota sumele cerute de regimu pe cutare anu pentru coperirea trebuintieloru statului, ci ele au si dreptulu de a cerceta mai in urma, déca in adeveru veniturile si spesele anuale au fostu cele prevediute si preliminate, séu ca dór' la finea anului au resultatu cu totulu alte cifre si alte sume, pentru-ca celu pucinu atata se scia din esperiinti'a facuta in tóte tierile constitutionale, cumca bilantiulu din 31 Dec. neciodata nu consuna cu celu preliminaru la 1 Ianuariu, ci ca elu diferesce séu in venituri séu in spese, séu in amendoua, séu scadiendu séu mai adesea suindu; tocma inse pentru aceea dicasteriulu ce se numesce controlulu statului, cum si comisiunea alésa de parlamentu au insarcinarea de a cerceta cu deameruntulu tóta daraver'a finantiala de preste anu, coregundu si lamurindu ori-ce erori s'ar' fi ivitu, apoi asia a impartasi bilantiulu precum se dice rectificatu si autenticatu. O lucrare inse cá acésta grea si migalósa cere timpu lungu, unulu si doi ani. Eata deci cum vine, ca celu d'antaiu bilantiu votatu in statulu Austriei pe cale constitutionalu, numai la a. 1864 se póte impartasi parlamentulu cá reveditu si rectificatu. Deci credemu ca nu e de prisosu cá se rearuncamu si noi ochii preste acelu bilantiu din a. 1862, pentru-cá se vedemu diferintiele intre bilantiulu preliminaru si votatu si intre celu incheiatu cu finea anului.

Pentru a. 1862 parlamentulu votase unu bugetu de spese in suma de 392,860.000 fl. Inse pe acelu anu s'au cheltuitu 394,612.090 „ Adica preste sum'a votata 1,752.000 „ Acestu plus de spese ministeriulu fù datoriu alu justifica (rechtfertigen), ceea ce si facú aratandu cauzele care au silitu pe regimu a cheltui mai multu. Mai incolo inse

Veniturile statului in a. 1862 inca au fostu mai mari de catu celea preliminate la inceputulu anului. Atunci adica s'au crediutu, ca veniturile statului voru fi numai 294,650.000 fl. Aceleasi inse au fostu in adeveru 319,653,000 „ prin urmare cu 25 miliónu mai multu de catu preliminarulu. Si ce vi se pare, cum a resultatu acelu prisosu neasteptatu? Ministrulu de finantia ne spune, ca anulu 1862 fiindu manosu, locuitorii au platitu multu mai usioru atatu contributiuni directe catu si indirecte, cum si ca restantiele de contributiune, pe care ungurenii nu le platisera in a. 1861 se potura esecuta multu mai usioru.

Intr'aceea nu trebuie se uitamu, cumca cu tóte veniturile anului 1862 deficitu inca era preliminaru cu 97,820.000 fl. Acelasiu inse la finea anului esi numai de 74,959.000 „ Causele acestei diferentie se vedu din cifrele mai susu insemnate.

Modulu cu care ministrulu de finantia acoperi acelu deficitu, adica prin operatiuni finantiale felurite, ilu pricepu omenii de specialitate; eara noi vomu avea ocaziune de a mai intempiná de acelea indata la preliminarulu anului viitoru.

A dou'a parte a reportulu ministeriulu coprinle preliminarulu bugetulu pe a. 1865. Fiindu-ca despre acesta vorbiamu in Nrii tr. pre catu ne suferi spatiulu, asia astadata trecemu preste elu pana la timpulu candu acelasiu se va lua in desbatere formalu si meritoriu, ceea ce o si recomandamú cititoriloru nostrii.

A treia parte se ocupa cu proiectele privitóre la reformele, respective la o repartitiune multu mai drépta a feluriteloru contributiuni; eara anume in catu pentru crescaturi, ministrulu e de acea parere, ca aceleasi se se stérge si se se prefaca in o dare séu contributiune, pe care se aiba a o plati fiacare dela obiecte séu realitati numai pre catu acelea sunt scutite de datorii.

Ministrulu mai propune inca si unu proiectu de lege pentru o contributiune, dela venituri dupa clase, de es. asia, cá celu cu venitul de 365 fl. (cate dile intr'unu anu) se fia cu totulu scutitu de contributiune; eara dela 365 pana la 1500 fl. se se faca clase de 1/2 pana la 12 fl., eara de a-ci in susu darea se se suia totu cu cate 1% si respective 2% inse totu numai din venitul scutitu de datorii. Adica se se introduca contributiune dupa macsim'a:— Cu catu e venitul curatu mai mare, cu atatu e si contributiunea mai mare.

Cu acea ocaziune ministrulu recomanda totuodata casei, cá precum in alte staturi, asia si in Austri'a parlamentulu se asiedie o comisiune permanenta chiamata a se ocupa si in absentia lui, inadinsu numai cu legislatiunea privitóre la reforma d'ariloru.

In catu pentru darea capului ce se platesca in Transilvani'a ministrulu observá, ca dupa o cercetare acurata se cunoscú, cumca cu reform'a aceleiasi nu se póte astepta pana la reform'a toturoru d'ariloru drepte, ci ca impregiurarile acelei tieri ceru, cá inca de acum se se legiuésca miciorarea in catuva a acelei contributiuni.

Alte proiecte financiale memorate de ministrul se voru reivi de nou in decursul sesiunii anului 1864/5.

In cele mai prospete doue sedintie ale casei deputatiloru afara de responsulu amanatoriu alu min. Schmerling la interpelatiunea despre responsabilitatea ministriloru se luara inainte impartirea in comisuni, care ocupá si sied. a 7 si 8. Adres'a inca nu veni la desbatere.

Diet'a Trans. Sied. din 3 Oct. A. Bohetielu (Cap.) Ce se tiene mai incolo de aplicarea principialoru, care le a disu dn. reg. Koronka, cá adeca se se dè inca la c parte din scaunele secuiesci o representatiune mai mare, eu — combinandu legea acést'a, ad. dispusetiunea din § 10 cu datele statistice, — am venitu la acea convingere, ca scaunele secuiesci in proportiunea numerului luandu deputatii orasieloru cu deputatii scauneloru — sunt destulu de bene reprezentate, luandu a fora scaunulu Udvarhely, care e mai asia de reu reprezentatu in dieta, cá si districtulu Naseudului si pentru aceea sum de parere, ca scaunulu Udvarhely i se mai cuvine si debne datu inca unu deputatu. Mai incolo sum de convingere, ca intre orasie, Turd'a — luandu numerulu poporului si diversele interese — e mai reu reprezentata, de catu alte cetati; si ca dara Turd'a inca póte veni dupa Clusiu, Sibiu, Brasov; in numerulu Mediasului, Bistritiei, Sighisioerei etc. Si Turdei inca i se mai póte dá unu deputatu. — Aflu inse dloru, ca intre tóte jurisdictiunile, districtulu Naseudului e mai reu reprezentatu, pentru-ca acolo nu are reprezentantia deosebita neci unu orasiu. Pre candu in districtulu vecinu alu Bistritiei 18.000 locuitori sunt reprezentati prin 4 deputati, — 2 din partea orasiului Bistritia si 2 din districtu — pre atunci in districtulu Naseudului 50.000 de locuitori sunt reprezentati prin doi deputati!?

Asia, atatu din punctulu acést'a de vedere, catu si din punctu de vedere, ca opidulu Rodn'a e unu opidu din cele mai insemnate ale Transilvaniei, ceea ce si de principii nationali s'a recunoscutu, si din care punctu de vedere la fostu incorporatu regele Mateiu la anulu 1472 cu Bistritia, — „ut iisdem iuribus, privilegiis et immunitatibus gaudeant cives rodenses quibus cives civitatis Bistritiensis.“ — Dreptu ca Mateiu s'a insielatu in convingerea si sperarea s'a, pentru-ca dieu aceia nu au fostu prin magistratulu Bistritiei asemenea tractati; fora au fostu supusi asia, in catu, de nu erá unu poporu camu de munte, venea si elu la starea iobagesca. —

Insemnatarea opidului Rodn'a au cunoscut'o si domnitorii din cas'a austriaca, dandu-i drepturi cetatienesei si privilegii: acolo e o deregatoria montanistica, e tergu de tíera si de septemana; deregatoria postale si politica. Are unu numeru insemnatu de locuitori, carii platescu o contributiune insemnata, — si credu, ca mai mare, de catu comunele acelea, cari dupa legea acést'a au dreptu a tramite cate unu deputatu propriu la dieta; apoi are unu hotaru, preste 40.000 jugere, — si cugetu, ca cu mai mare dreptu se cuvina Rodnei se aiba unu deputatu, de catu orasieloru acelu mici, pentru cari propune dlu Koronka cate doi deputati. Cu asemenea dreptu, cu care au comunele Illyefalva, Oláhfalva etc. cate unu deputatu, cu asemenea, de nu cu mai mare dreptu se cuvine si Rodnei unu deputatu. Asemenea si opidulu Naseudu, care e centrulu districtului, care are tergu de tíera si de septemana, celu mai frecuentatu in partea nordica a Transilvaniei; are gimnasiu, are scóla preparandiala, scóla normala, meseriesi, negutiatori etc. — Atatu pentru factorii acesti'a, catu si pentru meritele puse pre altariulu patriei in restempu de 100 ani; — si cá se vina in catu va in ecilibriu reprezentanti'a districtului Naseudu cu reprezentanti'a celor'alalte jurisdictiuni, spriginescu propunerea dlui Balomiri, prin care au poftitu, cá Rodn'a si Naseudu inca se aiba reprezentantii sei deosebiti in dieta. Spriginescu mai incolo propunerea dlui Popea in privinti'a comuneloru Satulungu si Seliscea, cari inca au factorii, ce i au tóte opidele indreptatite de a tramite cate unu deputatu. Si asia incheiu cu acea, cá acestea 4 opide inca se aiba, a fora de cele cuprinse in proiectulu regimului, reprezentantii sei proprii. In fine opidulu Miercurea, care asemenea e scaunulu unei jurisdictiuni, inca se póte pune in siru cu celelalte opide, — si indrasnescu a recomandá atentiunei inaltei case si opidulu Miercurea. (Acésta propunere a dlui Bohetielu se sprijinesce).

Plecker inca propune Rosnovulu, Codlea, Feldiór'a si Presmerulu se capete cate unu deputatu. Inse dupa comun'a intielegere remanu tóte propunerile pe diosu si se primesce § 10 alu legi electorale dupa proiectulu comisuni, dupa care Blasiulu singuru mai capetá dreptu de deputatu propriu,

ér' la finea proiectului de lege adause d. Baritiu: „legea acést'a pasiesce in potere din diu'a publicarei ei in dieta,“ care spriginita bine cu tóta opunerea se si primi la votisare.

In siedinti'a din 6 Octobre s'a promulgatu articulu de lege sanctionatu pentru alegerea deputatiloru la sen. imp. Se desbatura apoi pregatirile de alegere si se ceti articulu de lege electoralu a 3-a óra pana la unu locu.

In siedinti'a din 7 Oct. se ceti si restulu si representatiunea catra Majestate in privinti'a unoru modificari in legea pentru intregirea armatei, si pe siedinti'a viitória se pusera la ordinea dilei alegerile la sen. imperialu.

Protocolu,

ce s'a luatu in siedinti'a comitetului Asociatiunei tranne romane tinutu in 8 Novembre c. n. a. c. sub presidiulu ordinariu, findu de fétia dintre membrii comitetului: DD. consiliari Dr. P. Vasiciu si Iac. Bolog'a, D. advocatu Dr. Ioane Nemesiu; apoi dintre membrii suplenti: D. consiliariu P. Dunc'a, DD. prof. Zacharia Boiu, Ioane Popescu si Nicolau Cristea; apoi dintre oficialii Asociatiunei: Secr. II I. V. Rusu, casierulu Const. Stejariu si controlorulu Ales. Bacu.

§. 66. Trecendu-se la ordinea dilei; Esc. Sea D. presiedinte, presentéza starea casei Asoc. pe tempulu acestei siedintie, din carea se vede, cumca fondulu Asoc. dupa subtragera erogateloru facute pan' acum dela adunarea gen. tinuta in estu anu la Hatiegu in suma de 395 f. 10 kr. — are in proprietatea sea sum'a de 21,068 fl. 60 kr. v. a. — Se ia spre sciintia.

§. 67. Se presentéza contulu de Tipografi'a diecesana pentru tiparirea provocariloru date catra membrii ord. si Asoc., cari se afla in restantia cu tacele prescise prin §. 6 din statute, pe anii 1862²/₃, 1863³/₄ in 1000 esemp.; pentru tiparirea diplomeloru iarasi in 1000 esempl., cum si pentru tiparirea acteloru ad. gen. IV. tienuta la Hatiegu, in 500 esemplare si brosiurarea acelu'a, in suma totala de 218 fl. 50 cr. v. a.

Comitetulu decide esolvirea acestei sume dela cas'a Asociatiunei.

§. 68. Secretariatulu reportéza, cum ca amesuratu conclusului adusu in siedinti'a comitetului din 6 Sept. a. c. § 53, a si espedatu pana acum pe la dd. colectoru resp. pana 'n 300 de provocari pentru acei dompi, cari se afla in restantia cu tacele anuali, pre anii 1862²/₃, 1863³/₄ si anume: unii numai pe an. 1862²/₅ ori numai pre 1863³/₄, multi inse pre amendoi acesti ani, tramitendu-se totdeodata Ddloru colectoru si cate o lista despre duu membri, aflatori in restantia, alu caroru numeru preste tota, dupa estrasulu facutu din protocolulu membriloru, se suie pana la 550. Totu cu asta ocasiune secretariatulu reportéza, cumca amesuratu conclusului din siedinti'a II a adunarei gen. tienuta in este anu la Hatiegu p. 15 pre la cei mai multi colectoru s'au tramisu si cate 10, ori 5 esempl. din actele adunariloru gen. I, II si III, cu rogarea, cá sa le impartiesca pre la respectivii dd. membrii ai Asociatiunei cu pretiulu defiptu din partea comitetului Asoc. in siedinti'a sea din 1 Martiu § 10. — Conclusu. Comitetulu ia spre sciintia acestu reportu, si exprime multiamita secretariatului.

§. 69. Aducendu-se inainte, ca cu ce pretiu sa se venda unu esempl. din actele adunarei gen. IV, tienutu in Hatiegu in a. c., care acum a esitu de sub tipariu: comitetulu decide: cá unu esempl. ce costa din 5¹/₂ cóle sa se venda numai cu 30 cr. v. a., care pretiu i se pare destulu de moderatu.

§. 70. Secretariulu aduce la cunoscenti'a comitetului, cumca din partea ven. ord. mitropolitulu s'a tramesu consemnarea protopopiateloru subordinate. Se ia spre sciintia.

D. vice-presiedinte T. Cipariu tramete in priimirea comitetului Asoc., cate o brosiura din opulu intitulatu „Eszaknyugoti Dacia“ si az illosvai Romai álló tábor s'mü emlékei“ ce le-a daruitu d. Carolu Torma pentru bibliotec'a Asoc. transilvane romane. Comitetulu priimesce cu bucuria acestu ofertu, si decide a i se aduce multiamita daruitorului in numele Asociatiunei transilvane romane.

§. 72. Secretariatulu reportéza despre sumele incurse la fondulu Asociatiunei dela siedinti'a din urma pana la siedinti'a presenta, si anume: 20 fl. v. a. tacs'a de m. ord. dela 3 membri, si earasi 4 galb. tramisi de d. Ales. Papiu Ilarianu, cá tace anuale pentru DD. Sc. Falcoianu si Vasiliu Pop'a din Bucuresci, pre an. 1863³/₄. Se ia spre sciintia.

§. 73. D. membru alu comitetului Dr. P. Vasiciu referéza in privinti'a concurseloru intrate la comitetulu Asoc. pentru stipendie Asoc. publicate pre an. scol. 1864⁴/₅, in urm'a decisiunei comitetului Asociatiunei, aduse in siedinti'a din 6 Sep-

tembre a. c. § 39, - pre bas'a conclusului ad. gen. tenuta la Hatiegu in 1—2 Augustu a. c. p. 15. — Din acestu raportu se vede, ca concurenti fura preste totu 39 insi, dintre carii ascultatori de drepturi 24, gimnasisti 13 insi, dela fac. filosofoa din Vien'a 2 insi. — Comitétulu Asoc. luandu la seriósá esaminare testimoniele si documentele resp. ale concurentiloru, si avendu in vedere conclusulu ad. gen. tenute in 1862 in Brasiovu p. VI., cum si decisiunea comitetului din 1-a Martiu an. tr. § 19, dupa tenorea carei'a, s'a statoritu, cá acei tineri studiosi, cari s'au impartasitu in anulu trecut de vreunu stipendiu alu Asoc., sa se impartasiésca si pre viitoriu, prin urmare si an. scol. curente, déca si-au tienutu calculii cei buni si au avutu portare morala corespundiátoria, a aflatu cu cale a decide, cestiunatele stipendii sa se impartiesca in modulu urmatoriu:

a) cele 6 de cate 100 fl. v. a. destinate pentru ascultatorii de drepturi s'au conferitu tineriloru: Procopiu Laza juristu in III anu la universitatea r. din Pest'a; Ioane Nichit'a juristu in IV anu, earasi la r. universitatea din Pest'a; Gerasimu Candrea juristu in IV anu, la academi'a c. r. din Sabiiu; Comanu Chicea juristu in II anu, earasi la academi'a c. r. din Sabiiu; Georgiu Rusu juristu in I anu, la universitatea din Vien'a, insa cestui din urma, i s'a datu pre langa conditiunea, de a-si tramite atestatul de imatriculare; si lui Nicolau Olariu juristu in I. anu, la academi'a c. r. din Sabiiu. Cei patru d'antau au avutu stipendiu si in anulu scol. trecut.

b) Asemenea cele 6 stipendii de cate 50 fl. destinate pentru gimnasisti, s'au conferitu studintiloru: Ioane Micu si G. Muresianu, ambii in VIII cl. gimnasiala din Blasiu, Aureliu Isaacu VIII cl. la gim. c. r. de statu din Sabiiu, Zacharia Benn'a in VIII cl. la gim. luteranu din Sabiiu, acesti'a au avutu si in an. trecut, apoi lui Stefanu Torpanu studente in VII cl. gimnasiala la Blasiu, si in urma, lui Ieronimu Gheaj'a studente in VII cl. la gimnasiulu luteranu din Brasiovu, carele a avutu si in anulu trecut, i-s'a conferitu numai pre langa conditiunea, déca pana la siedinti'a viitória a comitetului se va legitimá despre progresulu si portarea sea, amesuratu conditiuniloru puse in concursulu publicatu din partea comitetului dto 6. Septembrie 1864. — Din contra se va dá lui Dionisiu Radesiu, studente in VIII cl. la gimnasiulu c. r. de Statu din Sabiiu.

c) Cele dóue stipendie de cate 300 fl. destinate pentru ascultatorii de facultatea filosofica in Vien'a, s'au conferitu si pre an. scol. curentu, teneriloru: Ioane Dragomiru si Nicolau Popu; insa celui din urma (Nic. Popu), fiind ca nu si-a tramesu resp. atestate spre legitimarea progresului si a portarei sale, i-s'a conferitu numitulu stipendiu numai sub conditiunea, cá pana la siedinti'a viitória din Decembre, sa-si tramitia la comitetulu Asoc. cerutele atestate, amesuratu conclusului adusu in siedinti'a comitetului din 6 Septembrie a. c. § 39.

Cas'a Asoc. sa se poftésca a esolvi susnumitiloru stipendiatu ai Asoc. asemnatele stipendia pre langa cuitantii vidimate de resp. directiuni, care suntu de a se incunoscintiá despre numele resp. stipendiatu. — Ear' cu privire la rogarea tenerului: Ioane Dragomiru, adresata presidiului Asociatiunei, si pertractata in ast'a siedintia a comitetului, cá adeca: pre langa stipendiulu anualu de 300 fl. si pre langa ajutoriulu de 100 fl., ce i s'a fostu asemnatu pre an. scol. trecut 1863/4, sa i se mai asemne inca alti 60 fl. v. a. pre an. scol. curentu, caoi altfelu n'aru poté susista:

Comitetulu decide: cumca nu se afla in pusetiunea a i poté asemná cerutulu ajutoriu de 160 fl. pre an. scol. curentu (pre langa stipendiulu conferitu) — din cauza ca nu póte trece preste sum'a preliminaru de adunarea gen. tionuta la Hatiegu in an. curentu, ear' ajutoriulu de 100 fl. datu pre scol. trecut, i-s'a fostu asemnatu numai din prisosulu sumei preliminate de adunarea gen. anului respectiv.

Cu acesteá siedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane romane se incheiá pre la 12 óre.

Bar. de Siagun'a m. p. presiedinte.

I. V. Rusu m. p., secr. II. „T. R.“

Brasiovu 28 Noembre. Alaltaeri tienù camer'a comerciala si industriala de aici una siedintia straordinaria, in care v.-presiedintele Ioane Göt reportésa, ca fostulu presiedinte Carl Maager si-a datu dimisiunea in scrisu, dupa-ce 14 ani a lucratu in folosulu comerciului si alu industriei impreuna. Asia se luà la protocolu una recunoscinti'a a meritelor lui lasate cá presiedinte si se deoise a se face noua alegere, ceea ce si urmà si la postulu de secretariu se concentrara in Carl Maager mai tóte voturile. Inainte de votisare inse 3 insi si dederu inlaintu petitiunile pentru acestu postu, care e impreunatu cu salariu. — In loculu lui Ge-

orgiu Orgidanu se chiama dn. negutiatoriu Teodoru Ciurou.

Eri sér'a arse in Rotbacu intre orcane de venturi tempu indelungatu si rosiati'a ceriului, ce se vedea aici se trase dela acelu focu cumplitu.

Foculu a adusu 65 de economi cea mri mare parte romani, la sapa de lemn, pentru-ca sasiloru le remasare casele, ér' la romani se prefacura in cenusia si case dimpreuna cu tóta adunatur'a de campu, si merita cá se fia ajutati de toti vecinii fara amanare. Foculu se dice a fi pusu de o mana rea in siur'a unei veduve.

Dela reuniunea brasiovéna pentru aperiarea animalelor publica comitetulu, cumca remase una suma de 57 fl. v. a. dela productiunile de mai daunadi, lasata de magistratu spre a se dá la servitorii si servitórele cele mai brave si provóca pe tóte persónele servitóre din districtulu Brasiovlui, cari servescu celu puoinu 3 ani la unulu si acei'asiu domnu cu portare buna impreunata cu credintia si activitate si cu deosebire, cari s'au destinsu cu crutiarea si cu mil'a catra animale, cá se 'si aduca atestate dela stapanii sei si celu multu pana la 10 Decembre se se arate in cancelarii'a reuniunei strad'a nóua Nr. 438. Impartirea premiiloru urméza in adunarea generala din 27 Decembre.

— „Umoristulu,“ fóiea glumétia cu ilustratiuni, ce ese la lumina in Pest'a de trei ori pe luna cu 3 fl. pe semestru si 3 fl. 60 cr. pentru tieri esterne, redigiatu de umoristii si nationalii nostri juni Georgiu Ardeleanulu si Iosifu Vulcanu se va continuá si pe anulu viitoriu, aflandu spriginulu publicului, care intre grijile seriósé vrea a mai amesteca si distrageri umoristice.

Ne veni la mana si „Calindariulu umoristului“ pe an. 1865, care pe longa 30 cr. se póte primi dela respectiv'a redactiune, si in Sabiiu la dn. Filtsch, librariulu.

Sabiiu 26 Noembre. Serenissim'a princesa de Montenuovo, demn'a socia a Pr. supremu comandantu de armata in Ardealu, scóse la viatia aici cu spesele sale unu ospitalu pentru curarea si bun'a ingrigire de pauperii, sermanii bolnavi si spre scopulu acesta aduse din Bavari'a dela Pirmasenz 7 calugaritie franciscane, caroru adi, cu mare ceremonia si procesiune, in fruntea careia se aflá si Princesa, li se santi si predece acestu institutu filantropicu nou. —

Sabiiu 27 Noembre. (Estrasu) . . . In alte tieri intre o dista si alt'a se vedu mai multe condeie harnice pregatindu materialu, discutandu cestiuni interesante, dandu publicului ocaziune de mediatu. In Transilvania se parc ca ómenii carii pretindu a avé cunoscintie mai intinse, aru despretiui publicitatea cu totulu si ca aru fi de parere, cá publiculu se dórma dela o dieta pana la ceealalta somnulu érnei. Intr'aceea asia numit'a partita a pasivitatii lucra pe ascunsu si paremise ca si pe siguru.

Eata ce interesantu e caracterisata acea partita in „E. Hétilap“ Nr. 7. „Acele partite ii este ertatu a se folosi de ori-ce mediulóce, a terorisa, a escomunica, a subventiona, a esercita apasare morala si nemorala, a infrica, amerintia, a spala arapulu spre a 'lu face albu, a restaura pe cate unu lotru (talhariu) pentru-ca are de unde se dè bani imprumutu, a vomu anatema asupr'a totuoruru carii nu cugeta si nu vorbescu cá si ei, a vorbi aspru si dulce, a fi generosu si injositu totuodata, a promite unuia in gur'a mare, ear' altuia intre patru ochi, a calumnia, amagi, lauda, glorifica, inaltia la ceriu si earasi a tavalu prin noroiu, a intarita, a defaima, minti, a scorni faime false, a se folosi de ori-ce impregiurare, — sub pretestulu (steamatulu) patriotismului a impedece naintarea binelui publicu, a opune si agita pe sub ascunsu, a nutri desbiari interne, eara pe gubernu, déca elu pentru asemenea fapte ii stringe in pinteni, alu prochiama de despotu, eara déca simtiendu'si poterile sale, nu le face neci unu reu, alu numi nepotintiosu.“

Eata acésta e urmarea acelora, intru care simtiulu libertatii este insocitu de spiritulu tiraniei.*)

UNGARI'A. Aradu. (Escriere de concursu.) Dupa preliminarulu de erogatiuni alu asociatiunei nationali din Aradu pentru cultur'a si conversarea poporului romanu, pe anulu 1864/5 sub nume de ajutoriu pentru scolarii de la universitate, academi, gimnasie, scóle artistice, reali si normali, cu privire la § 1. lit. a) alu statuteloru, e de a se impartu o suma de 1000 fl. a.

Tenerii, cari dorescu a avé parte din ajutoriulu acest'a

*) Cá in Robespierre, Danton, Marat, Carrier, Collot d'Herbois s. a. —

pe lunga documentarea lipsei, in care se afla, si a sporiului facutu in semestrulu scolasticu din urma, au a se adresà cu rogamințele sale catra subscris'a direptiune pana la 15/27 Decembre a. c. -- ca recursele dupa terminulu defiptu tramise nu se voru luà in considerare — amintindu la tóta intemplantarea, daca mai au, séu nu au si din alte parti vre-unu ajutoriu anumitu. — Directiunea asociatiunei nationali din Aradu pentru cultur'a si conversarea poporulu romanu din 31 Oct. 12 Sept. 1864.

Cronica esterna.

Veduramu, ca parlamentulu Italiei a primitu conventiunea din 15 Sept. si cu fapt'a acésta a renoitu relatiunile cordiali cu Franci'a. Primitau si proiectulu financialu alu ministrului Sela, care contésa in cifrele sale inmultirea si solidarea marinei. S'a datu deodata ordinu la Florenti'a, cá se se arangese de a fi resiedintia Italiei unde la primavera isi va muta si regele resiedinti'a. Acum urmédia se vedemu ce dice Rom'a despre conventiune, ca ce pana acum nu se a pronunciatu in modu oficialu. Napoleonu inse i a promisut scutulu seu la ori-ce intemplantare, déca va straforma regimulu besericescu incredintiendulu in manile civile si la Civita Vechia isi va mai pastra o garnisóna care se i fia de 'ndemana la casu de asia.

Itali'a. In adunarea clubului democraticu tienutu in Milanu se dede pe facie totu planulu lui Mazzini cu bandele de insurgenti, care fù cá se rescóle tóta Itali'a, se dè pe ministeriu diosu si se puna altulu din stang'a estrema, facundu o dictatura in numele regelui si apoi se pornésca catra Vene'ti'a. Inse regimulu impedeà si mai impedeà aceste porniri, cu tóte, ca diurnalele vienesse credu, ca opunerea regimulu Italiei ar' fi numai o pefeccatoria, ca-oe ici se prindu insurgenti si colo ér' se elibera. —

In Angli'a ambla L. I. Russel a reimprospata elu singuru idea congressulu europeanu, elu care mai nainte facù opusetiunea. Pe inceputulu an. viit., candu se voru redeschide parlamentele atatu aici, catu si in Franci'a, va fi cópta si acésta idea, care acum ocupa meetingurile dimpreuna cu problem'a reformeloru.

Germani'a joca, cum ei canta cele dóne poteri mari. Trupele din Dani'a se re'torcu mereu si remanu numai garnisóne anumite prusiene, ce voru sustiené ordinea in Schleswig-Holstein; si garnisón'a Austriei va avé centrulu in Alton'a. Militi'a austriaca in re'tórcere prin Berlinu fù bine primita si de insusi regele si incarcata de laude; ea se astépta in Austri'a cu programe de primire stralucita.

ROMANIA. Tóta atentiunea publica si privata e atrasa de constituirea noiei adunari nationale, care e conchiamata pe 6 Dec. Alegerile deputatiloru la corpulu legislativu s'au si scrisu si „Monitoriulu“ in decretulu domnescu din 30 Oct. Nr. 281/40 convóca colegiele electorali de prin judetie pentru diu'a de 24 Noembre in tóta intinderea Romaniei, ér' colegiele alegatoriloru directi din orasie pe 25 Nov. Se intielege ca pe basca legeri electorale publicate in 2 Iuliu a. c.

In a j u n u l u noiei fase, in care intra viéti'a politica a Romaniei dorimu din sufletu, cá acestea alegeri se si aiba rezultatulu seu celu mai priintiosu binelui si viitoriulu natiunei, ér' alegatorii se se conduca de marimea cea admirabile a constantiei antice romane, inaintea carei nu erá predilectiune de persóne, ci numai de virtutelu loru. Asiadaram a n d a t a r i cu caracteru, capu si conscientia curata, devotati binelui natiunei se fia rezultatulu acestoru alegeri!

Consilielu judetiene sunt totu active, ele se ingrigescu de a se pune pe pitióre proprie natiunea, incependu a se ingrigi, cá tetitórele loru se nu remana tabula rasa de economia cum au fostu sub oligarchia.

Dela inceputulu lui Dec., voru inceté biletele de drumu de pana acum, si fiacare comuna si va procurá bilete de legitimiatiune si venitululu loru va fi venitu comunalu:

— Consiliulu judetianu alu Prahovei, spre eternisarea memoriei acestei epoce glorióse a istoriei romaniloru, a votatu se se radice in piati'a din centrulu orasiulu Ploiesci statu'a ecuestra a Domnitoriulu, peste o funtana cu apa adusa din munte, si pe fruntulu acestei statue urmatórea inscriptiune, subscrisa de toti membrii actuali ai acelu consiliu judetianu:

CELUI CE A FACUTU UNIREA

Celui ce a luat averea romana din manele strainiloru
celui ce a improprietaritu pe clacasiu

CELUI CE A ELIBERATU COMUN'A

CELUI CE A DATU AUTONOMIA JUDETIELORU

Celui ce a chiamatu pe toti romanii la drepturile cetatienesce si politice
Celni ce a datu instructiunea generala gratuita si obligatória

CELUI CE ARMÉZA TIÉRA

APERATORULU NATIUNALITATII

protectorulu nedreptatitiloru
parintelui patriei

DOMNULU ROMANILORU

ALECSANDRU IOANU I.

RECUNOSCINTIA ETERNA

consiliulu judetianu alu Prahovei.

„Monitorulu“ mai comunica, ca judetiulu din Putna a votatu redicarea unui gimnasiu in orasiulu Focsiani, care se pórté numele „Alecsandru Ioanu I.“, monumentu demnu de unu Domnitoriu nationalu. — Judetiulu Niamtiu unu monumentu, ér' Gorju inca a votatu cladirea unei scóle monumentale de baieti in tergulu Jiului cu titlulu „Scóla Alecsandru Ioanu I.“

Se vendu mai multe bunuri a le statului in Romani'a, precum tóte viile statului si locurile vilane, casele si pravalielu statului cele cu venitu pana 150 galbeni. Tóte locurile statului date cu embaticu si embaticariu se potu rescumpará capitalisandu embaticulu, venitululu se va afectá la stengerea datorieloru.

„Reforma“ diurnalu politicu, comercialu, agricolu si literariu sub directiunea Dlui I. G. Valentineanu reese acum la lumina Duminec'a si Joi'a in formatu mare cu 3 galbinu pe anu si in strainatate cu adausulu portului, e fidelu principiloru sale de reforme.

„Constitutiunea“ diurnalu politico-juridicu, literariu si comercialu sub redactiunea dlui Ioanu I. Palláése in tóte duminecele cu 42 sfanti pentru Austri'a. Numerulu primu dovedesc, ca va fi aparatoriulu constitutiunei.

„Tesaurulu de monumente“ inca ne sosi la mana. Dlu auctoru A. Ilarianu face unu fórté mare servitiu natiunei cu edarea lui, la care ne vomu mai întórcé cum si la Romani'a militara.

Nr. 1262 civ.

3-3

E D I C T U.

Din partea judecatoriei singulare branene in Zernesti se face de obste cunoscutu, ca la cererea lui Iuonu Georgie Munteanu prin avocatulu Mayer in contr'a lui Iuonu Efreinu Tetutia din Simonu Branului pto 1000 fi. v. a. s'a concesu cu resolutiunea magistratulu cá judecatoria urbana si districtuale in Brasiovu dito 8 Octobru 1864 Nr. 3896 ecescutiv'a vendiare a averii miscatóre si nemisoatóre a ecescutulu anume: 4 cai in pretiu de 108 fi., una vaca de 5 ani in pretiu de 30 fi., unu caru ferecatu in pretiu de 30 fi., si alte mai multe efecte in pretiu de 43 fi., apoi casa de sub Nr. Consc. 296 in pretiu de 85 fi., gradina si curtea cu o superfacia de 96□^o 25 fi., fanatia de sub Nr. top. 4558 si 4559 in pretiu de 115 fi. si diu'a de vendiare se determin. mai antaiu pe 25 Decembre 1864 si apoi pe 8 Ianuariu 1865 in comuna Simonu la 11 óre ainte amédi cu acea bagare de sama, ca ne putenduse face vendiarea cu pretiulu estimatiunei, a doua óra va urma si suptu acesta.

Toti aceia, cari au castigatu vreunu dreptu ipotecariu pe acestea realitati se provóca asi insiua pana la diu'a de vendiare, eara aitamintrelea siesi va avé asi multiemi urmarile.

Conditionile mai de aprópe se potu vedé in cancelari'a acestei judecatorii.

Zernesti in 29 Octobru 1864.

Judecatori'a singulara branéna.

Cursturile la bursa in 30. Noembre 1864 sta asia:

Galbini imperatésce	—	—	5 fl. 59 cr. v.
Augsburg	—	—	116 „ 25 „
London	—	—	116 „ 35 „
Imprumutulu nationalu	—	—	79 „ 70 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 „ 15 „
Actiile bancului	—	—	782 „ — „
„ creditulu	—	—	176 „ 90 „